

To opowiadanie zostało spisane dosłownie i możliwie ściśle z ust 13—14 letniej dziewczynki, Marcysi Kurlandzkiej, córki mieszczanina poniewieskiego, dziewczynki bardzo sprytnej i rozgarniętej. Zna dużo podań ludowych i bajek, które lubi opowiadać z zapalem. Umie czytać po polsku i trochę po rosyjsku.

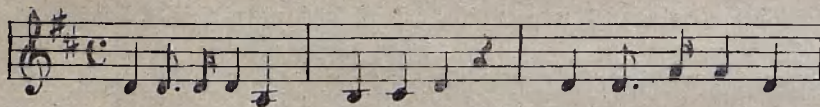
Jan Witort.

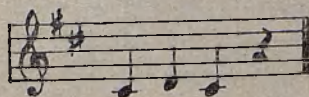
Pieśni ludowe z Dobczyc¹⁾.

I.

Poważnie. M. M. 32.

1. A za Kra-ko-wem na bło-niu, Wy- wi- jał Ja- sień

na ko- niu²⁾.

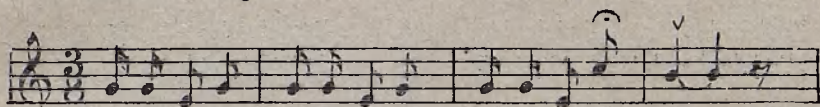
2. Kasienia Jasia lubiła.
Dziecię za rączkę wodziła.	6. „A moje dziecię mam cię znać,
Kasia wójtowna twoja mać“.
3. „Rzuć to dzieciątko do wody,
Nie będziesz miała przeszkody“.	7. W niedzielę rano dzwoniono,
Wszystkie panienki zwołano.
4. Kasienia Jasia słuchała,
Dziecię do wody wrzuciła.	8. Wszystkie panienki do rzędu,
Kasię wójtownę do sądu.
5. Rybacy ryby łowili,
I dziecię owo chycili.	9. Wszystkie panienki po mieście;
Kasia wójtowna w areszcie.

¹⁾ Miasteczko nadrabskie w pow. wielickim.

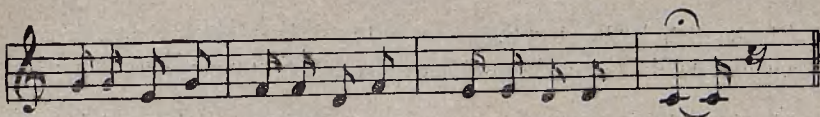
²⁾ J. Świętek. Lud nadrabski cfr. str. 181. Nr. 18.

II.

Żywo M. M. 112.

1. Z tam-tej stro-ny je-zio-recz-ka pa-są się ko — nie;

A z tej stro-ny je-zio-recz-ka dziew-czy-na to- nie!).

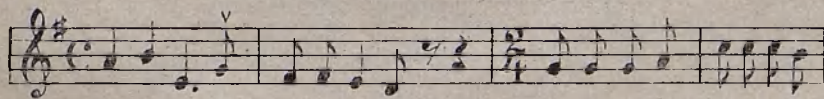
2. Mówi jeden do drugiego, pójdźmy ratować,
Mówi trzeci do czwartego, ciężko zgruntować.
3. Pierwszy skoczył, suknie zmoczył i już utonął.
Tylko jego kary konik na ląd wypłynął.
4. „Nie powiadaj kary koniu, że ja utonął,
Tylko powiedz siostrze, bratu, żem się ożenił“.
5. „Jest tu moja pani młoda nadobna woda,
Są tu moje druchenczki, wodne rybeczki“.
6. „Są tu moi družbeczkowie, wodni raczkowie,
Są tu moi starostowie, wielorybowie“.

Co do wykonania: Akcent i przedłużenie głosu na ko takt 3-ci i na nie takt ostatni.

III.

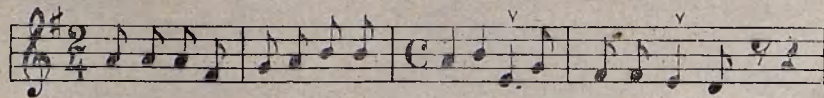
Poważnie M. M. 104.

Żywiej M. M 112.

1. Na Po-do-lu bia-ły ka-miń. Na Po-do-lu bia-ły ka-miń.

Jak początek.

Po-do-lan-ka sie-dzi na nim, Po-do-lan-ka sie-dzi na nim ²⁾

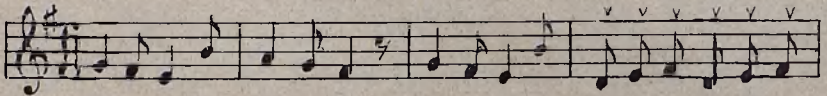
1) J. Świętek. Lud nadrabski. cfr. str. 230. Nr. 85.

2) J. Świętek. Lud nadr., cfr. str. 171. Nr. 6, 7.

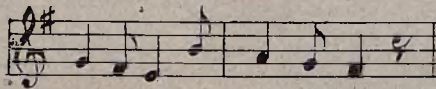
2. Siedzi siedzi, wianki wije
Z drobnej rutki, to z lilije.	8. „I wylej go do szklenice,
I wynieś go do piwnice“.
3. Przyszed do niej Podoleniec
„Podolanko daj mi wieniec“.	9. Brat twój jedzie tą ulicą,
Trzysta koni za nim liczą.
4. „Jabym wienca nie wzbraniała,
Żebym brata się nie bała“.	10. „Pijże bracie czarne piwo,
Nie piłeś go jako żywo“.
5. „Otruj, otruj brata swego,
Będziesz miała mnie samego“.	11. A brat pije z konia leci;
„Siostró moja, patrz na dzieci“.
6. „Idź do sadu wiśniowego,
Znajdziesz gada jadliwego“.	12. „Będę na nich uważała,
Nóżką za próg wyrzucała“.
7. „Usiekaj go drobnusieńko
Ugotuj go prędzusieńko“.	13. Pisze listy do miłego:
„Już otrułam brata swego“.
14. „Otrułaś ty brata swego,
Otrudabyś mnie samego“. (lub młodego).

IV.

Powoli. M. M. 52.

1. Słu-ży-łem ja przy dwo-rze, Przy francuskim tamborze, tamborze,

Przy fran-cu-skim tam-bo-rze¹⁾.

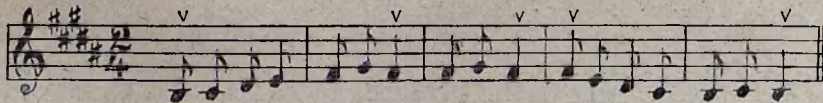
2. Wysłużyłem panienkę,
Siedmiu laty Lorenkę, Lorenkę,
Siedmiu laty Lorenkę.
3. Ale mi jej nie dali,
Poczekać mi kazali, kazali, etc. (jak pierwsze zwrotki).
4. Ale ja się pogniewałem,
I na wojnę pojechałem, pojechałem, etc.

¹⁾ J. Świętek. Lud nadr. str. 170. nr. 5.

5. Trzy latam ja wojował,
Mój koniś mi chorował, chorował, etc.
6. Przyjechałem przed wrota,
„Moja Lorciu puść mnie ta, puść mnie ta“, etc.
7. Wyszła pani w sukience;
„Moja Lorcia w trumience, w trumience“, etc.
8. Wyszła druga w żalobie;
„Twoja Lorcia już w grobie, już w grobie“, etc.
9. Wyszła trzecia w zieleni;
„Twoja Lorcia już w ziemi, już w ziemi“, etc.
10. Pojechałem na jej grób;
Mój koniczek tup, tup, tup, tup, tup, etc.
11. „Kto tam puka po grobie?“
„Moja Lorciu do ciebie, do ciebie“, etc.
12. „Gdzieś podziała te szaty,
Com ci sprawił przed laty, przed laty“ etc.
13. „Sukniem dała w organy,
A korale we dzwony, we dzwony“ etc.
14. Zagrajcież ji w organy,
Moji Lorci kochany, kochany etc.
15. Zadzwońcież ji w wielki dzwon,
Kiedy miała letki skon, letki skon,
Kiedy miała letki skon.

V.

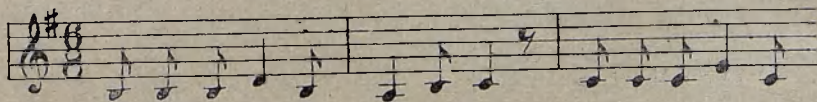
Żywo M. M. 108.

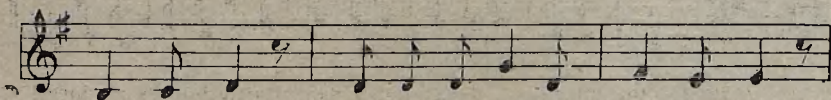
1. Z tamtej strony jeziora, jeziora, Paśła panna gęsiora.
2. Zawołała libusiu, libusiu,
A przyjedźże Józusiu.

3. „Nie przyjeżdżaj w sobote, w sobote,
Bo mam wielko robote“.
4. „A przyjedźże w niedziele, w niedziele,
Łóżeczko ci wyściele“.
5. „Pokoiki wymiete, wymiete,
Warkoczyki zaplete“.
6. „Cztery świece zgorzały i półpięta,
Mój Józusiu jedziesz ta?“
7. „Oj nie jade, nie jade, nie jade,
Bo się innym polecam“.
8. „Polecaj sie, polecaj, polecaj¹⁾,
Mnie chusteczki powracaj“.
9. „Cóżes mi ich nadała, nadała?“
„Jednem dała z wyszyciem“.
10. „Drugem dała z kwiatami, z kwiatami,
Jakżeś chodził z braćmi“.
11. „Trzeciom dała z lilijo, z lilijo,
Jak cię proszę, wróc mi jo“.
12. „Oj nie wróce, nie wróce,
Pod konika obróce“.
13. „A gdy konik stratuje, stratuje,
Wtenczas ci ich daruje“.

VI.
Umiarkowanie. M. M. 54.

1. „Sze-ro-ka wo-da na Wi-śle, Sze-ro-ka wo-da

na Wi-śle, Po-wiedz mi pan-no co my-ślę,

¹⁾ cfr. J. Świętek. Lud nadrabski str. 177. nr. 13. brak od 1—7.

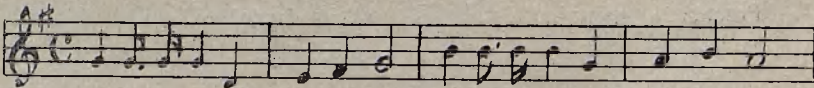

Po-wiedz mi pan-no co my- ślę“.

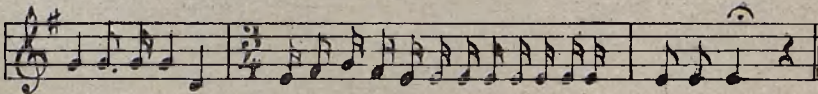
2. „Com myślał wczoraj to i dziś,
Musisz ty panno moją być“.
3. „A jakże ja mam twoją być,
Kiedy ja biedna niemam nic“.
4. „Ty Pan, masz srebra pokoje,
A ja sierota jak stoję“.
Każdy wiersz tej pieśni powtarza się.
5. „Żebyś ty była sierota,
Nie byłby wianek ze złota“.
6. „Aleś ty panna nad panny,
Powędrujesz ty wraz z nami“.
7. Powędrawali do miasta,
Sprzedała wieniec niewiasta.

VII.

Z powagą. M. M. 88.

1. Mia-ła my-nar-ka trzy córy, mia-ła my-nar-ka trzy córy.

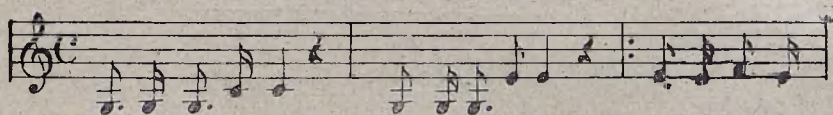

Miała mynarka cere mere cere cyrku łupu cupu eins zwei drei.

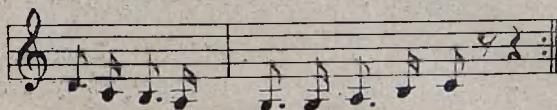
2. Najstarszej było Ludwisia.
Najstarszej było Ludwisia.
Najstarszej było cere mere
cere cyrku łupu cupu, eins zwei, drei.
3. A średniej było Stasiunia, etc.
4. Najmłodszej było Agnesia, etc.
5. Najstarsza miała firera, etc.
6. A średnia miała frajtera, etc.
7. Najmłodsza miała oficjera, etc.

VIII.

M. M. 72.

Ma-mu-niu mo-ja, Boli mnie głowa, Odjechał mnie

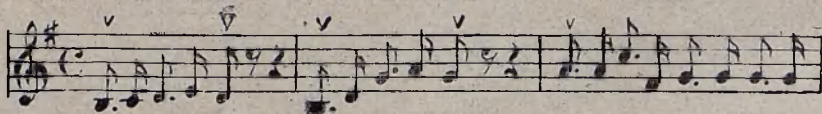

naj-mi-lej-szy wczó-raj do Lwo-wa¹⁾.

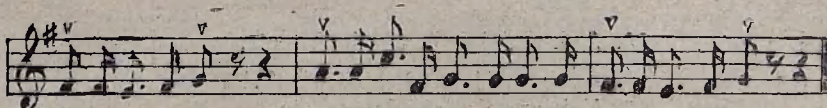
2. Jak mnie odjechał,
Tak nie przyjedzie,
Obiecał mi za półroczku,
Liścik napisać.	5. Mamuniu moja
Jadą malarze.
Daj mi jego odmalować,
Choć na papierze.
3. Półroczku mija,
Liścik przychodzi.
Przeczytaj go najmilsza,
Bo ci się godzi.	6. Mamuniu moja,
Świetnie malują,
Odmalowali miłego,
Jakby liliją.
4. Liścik czytała,
Rzewnie płakała,
Z tego płaczu i frasunku
Aże zeingłała.	7. Jakby liliją,
Jakby róży kwiat,
Milszy mi jest najmilszy,
Niżli cały świat.

IX.

M. M. 66.

1. Stoi u wody Chłopczyna młody, Powstań, powstań moja miła

Daj koniom wody, Powstań powstań moja miła, daj koniom wody“.

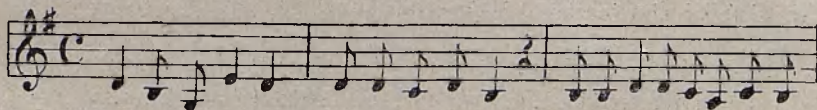
¹⁾ J. Świętek. Lud nadr. cfr. str. 181. nr. 19.

2. „Jakże ja mam wstać,
Koniom wody dać.
Zimna rosa da ja bosa,
Nie mogę wystać“.
3. „Masz dwie chusteczki
Obwiń nożeczki,
Jak Pan Bóg dopomoże,
Kupię trzewiczki“.
4. „Nie kupuj ty mnie
Kup ty sam sobie;
Mam ja ojca, mam ja matkę,
Kupią oni mnie“.
5. „Powiadałaś raz,
Że mi buzi dasz.
I ten wianek z rozmarynu,
Co na głowie masz“.
6. „Nie dam nikomu,
Oddam go tobie,
Tylko sobie przyklękniemy
Przed ołtarzem oboje“.

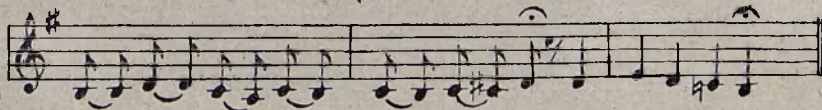
X.

Żwawo. M. M. 108.

Weselna¹⁾.

1. Hej z góry, z góry, jadą mazury. Jedzie, jedzie kochaneczek
wolniej

Wiesz, wiesz mój wianeczek, Rozmaryno-wy, rozmarynowy²⁾.

2. Przyjechał w nocy, koło północy.
Puka, puka w okieneczko,
„Puś tam, puś tam panienczko,
Daj koniom wody, daj koniom wody“.
3. „Jakże ja mam wstać, koniom wody dać,
Mamunia mi zakazała,
Żebym z tobą nie gadała
Muszę się jej bać, muszę się jej bać“.

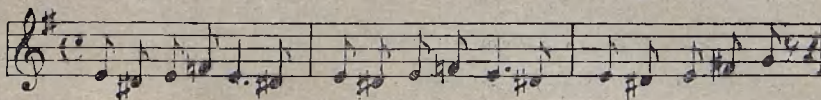
¹⁾ Odwożąc młodą do domu pana młodego.

²⁾ J. Świętek. Lud nadr. str. 191. nr. 20. temat — Z. Gloger: Pieśni ludu identyczne i jeszcze ponad te 5 zwrotek. Melodya mniej typowa.

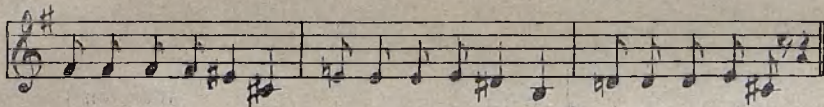
4. „Mamy się nie bój, siadaj na mój wóz,
Pojedziemy w cudze kraje,
Są tam piękne obyczaje
Malowany dwór, malowany dwór“.

XI.

M. M. 100.

1. „Od Francycji ja-dę, Od Francycji ja-dę, szabelką toczę,

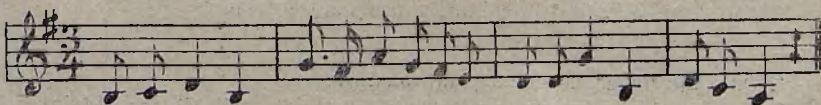
Wynies mi chusteczkę Moja panienez-ko, Oto cię proszę“.

2. „Ja ci nie wyniosę.
Ja ci nie wyniosę,
Bom nie powinna.
Niech ci ją wyniesie,
Niech ci ją wyniesie,
Z Francycji inna“.	4. „Nie było tam czasu,
Nie było tam czasu,
Panny miłować;
Musiałem od rana,
Aże do wieczora,
Egzecycrować“.
3. „Boś ty po Francycji,
Boś ty po Francycji,
Panny miłował;
Terazbyś odemnie,
Terazbyś odemnie
Chusteczki żądał“.	5. Kto zna egzycyrkę,
Kto zna egzycyrkę,
Temu jest dobrze;
(Siądzie na konika,
Wykręci wąsika
Jedzie w paradyzie).

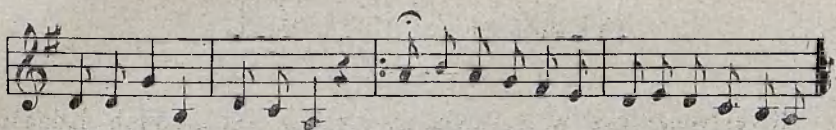
Powtórzenie to tylko w ostatniej zwrotce.

XII.

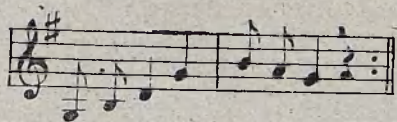
Poważnie. M. M. 72.

1. Gdy młodzieniec dziewczynę polubił, I chciał się z nią o-że-nić,

I chciał się z nią oże-nić, Ro-dzice wzbraniali, żenić się nie dali,

Kazali mu we świat iść.

2. Gdy młodzieniec ze świata powrócił,
Chciał swą lubą odwiedzić.
Przyszedł pod jej okna,
Wysła matka smutna,
Zaczęło mu serce drzyć (drzeć).
3. „Powiedźże mi moja miła matko,
Gdzie twa luba córka jest?”
„Wczoraj tydzień minął,
Jak ona umarła,
Jeszcze pościel w sieni jest“.
4. „Powiedźże mi moja miła matko,
W którym grobie ona jest?
„Cztery groby z wieży,
Piąty grób, tam leży,
Tam w tym grobie miła jest“.
5. „Moja miła najmilejsza,
Moja milusieneczka,
Przepowiedźże do mnie
Chociaż ze dwa słóweczka!“
6. Chodziłabym, mówiłabym
Lecz mam serce zadrzałe, (?)
Oczkaby mrugały,
Ustaby gadały,
Lecz to serce nie może.

Pieśni te śpiewały mi dziewczęta z Dobczyc: Agnisia Żuła-wińska, Marysia Michalikówna i Agnieszka Bilińska.

H. Windakiewiczowa.